

PM-keuringshandelingen 'nieuwe stijl'

Inleiding

Sinds december 2019 is de Europese Verordening 2017/625 van kracht (Controleverordening, CoVo). In de onderliggende uitvoeringsverordening 2019/627 staan per diersoort de voorschriften voor de praktische uitvoering van de post-mortemkeuring vermeld, de PM-keuringshandelingen.

De implementatie van de PM-keuringshandelingen volgens de CoVo wordt in 2 fasen uitgevoerd.

- De implementatie van Fase I staat gepland voor 22 juni 2026. In deze eerste fase wordt er geïmplementeerd voor de diersoorten varken, eenhoevigen en schaaap/geit.
- De implementatie van Fase II staat gepland voor eind oktober 2026. In deze tweede fase worden de handelingen voor kalveren en runderen geïmplementeerd.

Risico gebaseerde PM-keuring

De keursystematiek volgens de Controle verordening (CoVo) wordt omschreven als 'risico gebaseerde PM-keuring'. Deze bestaat uit een 'standaardkeuring' en een eventueel 'aanvullende keuring'. Onze Officiële Dierenarts (OD) of Ondersteunend Medewerker Toezicht (OMT) besluit deze aanvullende keuringshandelingen in te zetten als er mogelijk risico voor de volksgezondheid, diergezondheid en/of dierenwelzijn.

De standaardkeuring is (zoals de naam al doet vermoeden) de standaard welke altijd uitgevoerd moet worden bij de PM-keuring van de bijbehorende diersoort of subgroep daarvan.

Een aanvullende keuring moet worden uitgevoerd bij vermoeden van een mogelijk risico voor **volksgezondheid, diergezondheid of dierenwelzijn**, wat volgt uit:

1. controles en analyses van de VKI;
2. bevindingen bij de AM-keuring: bij alle dieren ingedeeld in AM categorie 2, 3, 4 (noodslachtingen) en 8 (dieren geslacht met MDU);
3. bevindingen gerelateerd aan het dierwelzijn die nader onderzoek rechtvaardigen; hieronder vallen ook de dieren die voor transport zijn aangemerkt als 'oranje dieren'. Dit zijn dieren die volgens de Europese richtlijnen om welzijnsredenen onder voorwaarden vervoerd moeten worden. Ongeacht de categorie indeling tijdens de AM-keuring dienen deze dieren aanvullend gekeurd te worden.
4. pathologische bevindingen bij de PM keuring die mogelijk aanleiding geven tot Bewuste Overdracht van de keuring door de OMT aan de Officiële Dierenarts (OD).
5. een opdracht van de OD: bijvoorbeeld indien additionele epidemiologische gegevens of andere gegevens van het primaire herkomstbedrijf van de dieren daar aanleiding toe geven.
6. daarnaast moet de aanvullende keuring, vanwege het veelvuldig voorkomen van pathologische afwijkingen, worden uitgevoerd bij alle hoog risicodieren. Hieronder vallen: gewezen reproductiedieren, zoals zeugen en beren, gewezen productiedieren, zoals melktypische runderen en geiten, en alle jonge dieren, zoals speenbiggen, nuka's, geitenbokjes.
7. Gekweekt wild.

Diersoort varken

Er verandert niets, we werken op dezelfde manier zoals nu.

Deze manier is de basis hoe de keuringshandelingen in de CoVo zijn opgesteld. Een standaard zichtkeuring (mits enkele diersoortverschillen) die kan aangevuld worden met aanvullende keuringshandelingen.

Standaardkeuring of aanvullende keuring

B = bezichtigen

P = palperen

I = insnijden

☒ = handeling niet vereist als het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie

Onderdeel	Standaard			Aanvullend		
	B	P	I	B	P	I
1. Kop	*			*		
2. Tonsillen	*			*		
3. Mond- en keelholte	*			*		
4. Tong	*			*		
5. Strottenhoofd	*			*		
6. Luchtpijp en bronchiën	*			*		☒
7. Longen	*			*	*	☒
8. Slokdarm	*			*		
9. Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*			*	*	
10. Hart en pericard (hartzakje)	*			*		*
11. Diafragma	*			*		
12. Lever (galgangen)	*			*	*	
13. Lymfklieren aan de lever (Lnn.portales)	*			*	*	
14. Lymfklieren aan de pancreas (Lnn.portales)	*			*		
15. Magen, darmen en darmscheil	*			*		
16. Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de maag	*			*		
17. Milt	*			*		
18. Nieren	*			*		
19. Borstvlies en buikvlies	*			*		
20. Geslachtsorganen (excl. penis indien verwijderd)	*			*		
21. Uier	*			*		
22. Uierlymfklieren	*			*		☒
23. Uier en uierlymfklieren (juveniel)	*			*		
24. Navel (jong)	*			*	*	
25. Gewrichten (jong)	*			*	*	
26. Wervelkolom	*			*		
27. Zichtbare spiervlakken	*			*		

Standaardkeuring

Bij karkassen en slachtafval vindt tenminste visueel onderzoek plaats van:

- een visueel onderzoek van de kop en de keel;
- een visueel onderzoek van de mond, de keelholte en de tong;
- een visueel onderzoek van de longen, de luchtpijp en de slokdarm;
- een visueel onderzoek van het hartzakje en het hart;
- een visueel onderzoek van het middenrif;
- een visueel onderzoek van de lever en de lymfklieren van de lever en van de alvleesklier (Lnn. portales); visueel onderzoek van het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfklieren van de magen en het mesenterium (Lnn. gastrici, mesenterici, craniales en caudales);
- een visueel onderzoek van de milt; een visueel onderzoek van de nieren; een visueel onderzoek van het borstvlies en het buikvlies;
- een visueel onderzoek van de geslachtsorganen (behalve de penis, als die reeds is verwijderd);
- een visueel onderzoek van de uier en de lymfklieren daarvan (Lnn. supramammarii);
- een visueel onderzoek van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren.

Aanvullende keuring

- a) een palpatie van de longen en van de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (Lnn. bifurcationes, eparteriales en mediastinales). In de luchtpijp en de voornaamste vertakkingen van de bronchiën wordt een overlangse snede aangebracht en in het onderste derde gedeelte van de longen wordt een dwarsnede aangebracht door de voornaamste vertakkingen van de luchtpijp; deze insnijdingen zijn evenwel niet vereist wanneer de longen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn;
- b) een overlangse insnijding van het hart waardoor de beide kamers worden geopend en de scheidingswand ervan wordt ingesneden;
- c) een palpatie van de lever en de lymfklieren van de lever;
- d) indien nodig palpatie en insnijding van de lymfklieren van de magen en het mesenterium;
- e) indien nodig palpatie van de milt;
- f) indien nodig insnijding van de nieren en hun lymfklieren (Lnn. renales);
- g) een insnijding van de lymfklieren van de uier bij zeugen, indien het uier bestemd is voor humane consumptie;
- h) een palpatie van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren en, indien nodig, een insnijding.

Extra info

De PM-keuringsmethodiek voor varken wordt ook toegepast bij de PM-keuring van gekweekte wilde zwijnen; standaard is hier de **aanvullende** PM-keuring van toepassing;

Diersoort Eenhoevigen

Hier wordt de standaard methode van de CoVo toegepast: standaard zichtkeuring, eventueel aangevuld met de aanvullende keuringshandelingen.

Oude kruisjeslijst

Bijlage 5D Keuringshandelingen eenvoudig onderzoek slachtdieren - eenhoevigen

	Onderdeel	Een- hoevigen		
		B	P	I
1.	Kop	*		
2.	Onderkaaklymfeklieren	*	*	
3.	Oor (speeksel) lymfklieren	*	*	
4.	Keellymfklieren	*	*	
5.	Tonsillen	*		
6.	Mond- en keelholte	*		
7.	Tong	*	*	
8.	Neus mediaan gekliefd	*		
9.	Strottenhoofd	*		
10.	Luchtpijp en bronchiën	*		☺
11.	Longen	*	*	☺
12.	Slokdarm	*		
13.	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*	*	
14.	Hart en pericard (hartzakje)	*		*
15.	Diafragma	*		
16.	Lever (galgangen)	*	*	
17.	Lymfklieren aan de lever (<u>lkn.portales</u>)	*	*	
18.	Lymfklieren aan de pancreas (<u>lkn.portales</u>)	*		
19.	Magen, darmen en darmscheil	*		
20.	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de maag	*		
21.	Milt	*		
22.	a. Nieren	*		
	b. Nieren (grijze en witte paarden)	*	*	*
23.	Borstvlies en buikvlies	*		
24.	Geslachtsorganen (<u>excl.penis</u> indien verwijderd)	*		
25.	Uier	*		
26.	Uierlymfklieren	*		
27.	Navel (jong)	*	*	
28.	Gewrichten (jong)	*	*	
29.	Schouderpijpen en -lymfklieren (grijze en witte paarden) ⁶	*		*
30.	Wervelkolom	*		
31.	Zichtbare spiervlakken	*		

*B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden / ☺ handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie.

Nieuwe kruisjeslijst

S = standaardkeuring / A = aanvullende keuring

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden

⊕ = handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie

Onderdeel	Standaard			Aanvullend		
	B	P	I	B	P	I
1. Kop	*			*		
2. Onderkaaklymfeklieren (<i>Lnn. mandibulares</i>)	*			*	*	
3. Oorspeekslymfklieren (<i>Lnn. parotidei</i>)	*			*	*	
4. Keellymfklieren (<i>Lnn. retropharyngeales</i>)	*			*	*	
5. Tonsillen	*			*		
6. Mond- en keelholte	*			*		
7. Tong ¹	*			*	*	
8. Strottenhoofd	*			*		
9. Luchtpijp en bronchiën	*			*		⊕
10. Longen	*			*	*	⊕
11. Slokdarm	*			*		
12. Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*			*	*	
13. Hart en pericard (hartzakje)	*			*		*
14. Diafragma	*			*		
15. Lever (galgangen)	*			*	*	
16. Lymfklieren aan de lever (<i>Lnn. portales</i>)	*			*	*	
17. Lymfklieren aan de pancreas (<i>Lnn. portales</i>)	*			*	*	
18. Magen, darmen en darmscheil	*			*		
19. Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de maag	*			*		
20. Milt	*			*		
21. a. Nieren	*			*		
b. Nieren (schimmels)	*			*		*
22. Borstvlies en buikvlies	*			*		
23. Geslachtsorganen (excl. penis indien verwijderd)	*			*		
24. Uier	*			*		
25. Uierlymfklieren	*			*		
26. Navel (jong)	*			*	*	
27. Gewrichten (jong)	*			*	*	
28. Schouderpijpen en -lymfklieren (schimmels)	*		*	*		*
29. Wervelkolom	*			*		
30. Zichtbare spiervlakken	*			*		

Standaardkeuring

Bij karkassen en slachtafval vindt tenminste visueel onderzoek plaats van:

- een visueel onderzoek van de kop en, na lossnijden van de tong, de keel; de tong wordt zo ver losgesneden dat een nauwkeurig visueel onderzoek van mond- en keelholte mogelijk is, en wordt zelf visueel onderzocht;
- een visueel onderzoek van de longen, de luchtpijp, de slokdarm en de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (*Lnn. bifurcationes, eparteriales en mediastinales*);
- een visueel onderzoek van het hartzakje en het hart;
- een visueel onderzoek van het middenrif;
- een visueel onderzoek van de lever en de lymfklieren van de lever en van de alvleesklier (*Lnn. portales*);
- een visueel onderzoek van het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfklieren van de magen en het mesenterium (*Lnn. gastrici, mesenterici, craniales en caudales*);
- een visueel onderzoek van de milt;
- een visueel onderzoek van de nieren;
- een visueel onderzoek van het borstvlies en het buikvlies;
- een visueel onderzoek van de geslachtsorganen van hengsten (behalve de penis, als die reeds is verwijderd) en merries;
- een visueel onderzoek van de uier en de lymfklieren daarvan (*Lnn. supramammarii*);
- een visueel onderzoek van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren;
- onderzoek bij alle grijze of witte paarden op melanose en melanomata. Onder deze groep paarden vallen naast de echte schimmels en de grijze paarden ook de veranderlijke schimmels en de bonte paarden. Betreffende de spieren en de lymfklieren van de schouder (*Lnn.*

subrhomboidei) onder het kraakbeen van het schouderblad, waarbij een schouder wordt losgemaakt. De nieren worden vrijgemaakt.

Aanvullende keuring

- a) een palpatie en indien nodig insnijding van de lymfklieren voor en achter in de keelholte, alsmede de oorspeeksellymfklieren (Lnn. retropharyngiales, mandibulares en parotidei); een palpatie van de tong;
- b) een palpatie van de longen; palpatie en indien nodig insnijding van de bronchiale en de mediastinale lymfklieren. In de luchtpijp en de voornaamste vertakkingen van de bronchiën wordt een overlangse snede aangebracht en in het onderste derde gedeelte van de longen wordt een dwarsnede aangebracht door de voornaamste vertakkingen van de luchtpijp; deze insnijdingen zijn evenwel niet vereist wanneer de longen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn;
- c) een overlangse insnijding van het hart waardoor de beide kamers worden geopend en de scheidingswand ervan wordt ingesneden;
- d) een palpatie en indien nodig insnijding van de lever en van de lymfklieren van de lever en de alveesklier (Lnn. portales);
- e) indien nodig een insnijding van de lymfklieren van de magen en het mesenterium;
- f) indien nodig palpatie van de milt;
- g) indien nodig palpatie van de nieren en insnijding van de nieren en hun lymfklieren (Lnn. renales);
- h) indien nodig insnijding van de lymfklieren van de uier;
- i) palpatie van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren. Bij twijfel wordt de navelstreek ingesneden en worden de gewrichten opengesneden; het gewrichtsvocht moet worden onderzocht;
- j) een volledige insnijding van de nieren bij alle grijze of witte paarden. Onder deze groep paarden vallen naast de echte schimmels en de grijze paarden ook de veranderlijke schimmels en de bonte paarden.

Verschillen tov huidige keursystematiek

- Standaard zichtkeuring
- Lymfeklieren van de pancreas (Lnn. portales) dienen aan de lever vast te zitten en gepalpeerd te worden bij aanvullende keuring
- Nieren hoeven niet gepalpeerd te worden, ook niet bij aanvullende keuring

Diersoort schaap/geit jonger dan 12 maanden

Bij de standaardkeuring worden geen palpaties en/of insnijdingen uitgevoerd. Uitzondering: Longen die aangeboden worden voor humane consumptie moeten wel gepalpeerd worden bij standaard keuring wegens het voorkomen van longwormhaarden. En levers moeten worden gepalpeerd en ingesneden wegens risico op leverbot. De aanvullende keuring is ongeveer gelijk aan de keuring zoals ze tot hertoe uitgevoerd werd.

Oude kruisjeslijst (kleine herkauwers algemeen)

Bijlage 5C Keuringshandelingen eenvoudig onderzoek slachtdieren – kleine herkauwers

	Onderdeel	Schaap en Geit		
		B	P	I
1.	Kop	*		
2.	Tong	*		
3.	Strottenhoofd	*		
4.	Luchtpijp en bronchiën	*		
5.	Longen	*	*	
6.	Slokdarm	*		
7.	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*	*	
8.	Hart en pericard (hartzakje)	*		
9.	Diafragma	*		
10.	Lever (galgangen)	*	*	*
11.	Lymfklieren aan de lever (<u>Inn.portales</u>)	*	*	
12.	Lymfklieren aan de pancreas (<u>Inn.portales</u>)	*		
13.	Magen, darmen en darmscheil	*		
14.	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en)	*		
15.	Milt	*		
16.	Nieren	*		
17.	Borstvlies en buikvlies	*		
18.	Geslachtsorganen (<u>excl.penis</u> indien verwijderd)	*		
19.	Oier	*		
20.	Oierlymfklieren	*		
21.	Navel (jong)	*	*	
22.	Gewrichten (jong)	*	*	
23.	Wervelkolom	*		
24.	Zichtbare spiervlakken	*		

*B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden / ☉ handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie.

Nieuwe kruisjeslijst (kleine herkauwers jonger dan 12 maanden)

Standaardkeuring / Aanvullende keuring

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden

⊗ = handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie

1 = aantal snijhandelingen

	Onderdeel	Standaard			Aanvullend + bokjes/lammetjes		
		B	P	I	B	P	I
1.	Kop (keel, mond) en <u>oorspeeksels</u> - en keelholte-lymfklieren	⊗			⊗		
2.	Tong	⊗			⊗		
3.	Strottenhoofd	*			*		
4.	Luchtpijp	*			*		
5.	Longen ¹	*	⊗		*	*	
6.	Slokdarm	*			*		
7.	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*			*		
8.	Hart en pericard (hartzakje)	*			*		
9.	Diafragma	*			*		
10.	Lever (galgangen)	*	*	1	*	*	1
11.	Lymfklieren aan de lever (<u>lnn.portales</u>)	*			*	*	
12.	Lymfklieren aan de pancreas (<u>lnn.portales</u>)	*			*	*	
13.	Magen, darmen en darmscheil	*			*		
14.	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en)	*			*		
15.	Milt	*			*		
16.	Nieren	*			*		
17.	Borstvlies en buikvlies	*			*		
18.	Navel (jong)	*			*	*	
19.	Gewrichten (jong)	*			*	*	
20.	Wervelkolom	*			*		
21.	Zichtbare spiervlakken	*			*		

Standaardkeuring

Bij karkassen en slachtafval vindt tenminste visueel onderzoek plaats van:

- een visueel onderzoek van de kop, met inbegrip van de keel, de mond, de tong, de oorspeeksellymfklieren en de lymfklieren in de keelholte. Indien de bevoegde autoriteiten kunnen waarborgen dat de kop, daarbij inbegrepen de tong en de hersenen, niet voor menselijke consumptie wordt gebruikt, zijn deze onderzoeken niet noodzakelijk;
- een visueel onderzoek van de longen, de luchtpijp, de slokdarm en de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (Lnn. bifurcationes, eparteriales en mediastinales); palperen van de longen als deze worden aangeboden ter keuring voor menselijke consumptie;
- een visueel onderzoek van het hartzakje en het hart;
- een visueel onderzoek van het middenrif;
- een visueel onderzoek van de lever en de lymfklieren van de lever en van de alvleesklier (Lnn. portales); een palpatie van de lever en de lymfklieren van de lever; insnijding aan de maagzijde van de lever voor onderzoek van de galwegen;
- een visueel onderzoek van het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfklieren van de magen en het mesenterium (Lnn. gastrici, mesenterici, craniales en caudales);
- een visueel onderzoek van de milt;
- een visueel onderzoek van de nieren;
- een visueel onderzoek van het borstvlies en het buikvlies;
- een visueel onderzoek van de navelstreek en de gewrichten.

Aanvullende keuring

- a) Indien nodig een palpatie van de keel, de mond, de tong en de oorspeekselymfklieren. Indien de bevoegde autoriteiten kunnen waarborgen dat de kop, daarbij inbegrepen de tong en de hersenen, niet voor menselijke consumptie wordt gebruikt, zijn deze onderzoeken niet noodzakelijk;
- b) palpatie van de longen; indien nodig moeten de longen, de luchtpijp, de slokdarm en de bronchiale en mediastinale lymfeknopen worden ingesneden;
- c) indien nodig moet het hart worden ingesneden en onderzocht;
- d) indien nodig palpatie van de milt;
- e) indien nodig insnijding van de nieren en hun lymfklieren (Lnn. renales);
- f) palpatie van de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren; Bij twijfel moet de navelstreek worden ingesneden en moeten de gewrichten worden opengesneden; het gewrichtsvocht moet worden onderzocht.

Extra info

- Indien koppen in zijn geheel (inclusief tong en/of larynx) bestemd zijn voor menselijke consumptie of DBP cat 3, moeten ze onthuid en voor PM-keuring aangeboden worden.

Verschillen tov huidige keursystematiek

- Standaard zichtkeuring
- Geen palpatie van de bronchiale en mediastinale lymfeklieren, ook niet bij de aanvullende keuring

Diersoort schaap/geit ouder dan 12 maanden

Standaard en aanvullende keuring gelijk, en zoals nu reeds gekeurd wordt. Uitzondering: bijkomende palpatie van de retropharyngiale lymfeklieren bij koppen die voor menselijke consumptie aangeboden worden.

Oude kruisjeslijst (kleine herkauwers algemeen)

Bijlage 5C Keuringshandelingen eenvoudig onderzoek slachtdieren – kleine herkauwers

	Onderdeel	Schaap en Geit		
		B	P	I
1.	Kop	*		
2.	Tong	*		
3.	Strottenhoofd	*		
4.	Luchtpijp en bronchiën	*		
5.	Longen	*	*	
6.	Slokdam	*		
7.	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*	*	
8.	Hart en pericard (hartzakje)	*		
9.	Diafragma	*		
10.	Lever (galgangen)	*	*	*
11.	Lymfklieren aan de lever (<u>l_{nn}.portales</u>)	*	*	
12.	Lymfklieren aan de pancreas (<u>l_{nn}.portales</u>)	*		
13.	Magen, darmen en darmscheil	*		
14.	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en)	*		
15.	Milt	*		
16.	Nieren	*		
17.	Borstvlies en buikvlies	*		
18.	Geslachtsorganen (<u>excl.penis</u> indien verwijderd)	*		
19.	Uier	*		
20.	Uierlymfklieren	*		
21.	Navel (jong)	*	*	
22.	Gewrichten (jong)	*	*	
23.	Wervelkolom	*		
24.	Zichtbare spiervlakken	*		

*B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden / ☞ handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie.

Nieuwe kruisjeslijst (kleine herkauwers ouder dan 12 maanden)

Standaardkeuring / Aanvullende keuring

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden

⊕ = handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie

1 = aantal snijhandelingen

	Onderdeel	Standaard			Aanvullend		
		B	P	I	B	P	I
21	Kop (keel, mond) en oorspeekselklieren (<i>Lnn. parotidae</i>)	⊕			⊕		
22	Lymfeklieren keelholte (<i>Lnn. retropharyngiales</i>)	⊕	⊕		⊕	⊕	
23	Tong	⊕			⊕		
24	Strottenhoofd	*			*		
25	Luchtpijp	*			*		
26	Longen	*	*		*	*	
27	Slokdarm	*			*		
28	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*	*		*	*	
29	Hart en pericard (hartzakje)	*			*		
30	Diafragma	*			*		
31	Lever (galgangen)	*	*	1	*	*	1
32	Lymfklieren aan de lever (<i>Lnn. portales</i>)	*	*		*	*	
33	Lymfklieren aan de pancreas (<i>Lnn. portales</i>)	*			*		
34	Magen, darmen en darmscheil	*			*		
35	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en)	*			*		
36	Milt	*			*		
37	Nieren	*			*		
38	Borstvlies en buikvlies	*			*		
39	Geslachtsorganen (excl. penis indien verwijderd)	*			*		
40	Uier	*			*		
41	Uierlymfklieren	*			*		
42	Wervelkolom	*			*		
43	Zichtbare spiervlakken	*			*		

Standaardkeuring

Bij karkassen en slachtafval vindt tenminste visueel onderzoek plaats van:

- een visueel onderzoek van de kop, met inbegrip van de keel, de mond, de tong en de oorspeekselymfklieren en palpatie van de lymfklieren in de keelholte (*Lnn. retropharyngiales*). Indien de bevoegde autoriteiten kunnen waarborgen dat de kop, daarbij inbegrepen de tong en de hersenen, niet voor menselijke consumptie wordt gebruikt, zijn deze onderzoeken niet noodzakelijk;
- een visueel onderzoek van de longen, de luchtpijp en de slokdarm; een palpatie van de longen, de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (*Lnn. bifurcationes, parteriales en mediastinales*);
- een visueel onderzoek van het hartzakje en het hart;
- een visueel onderzoek van het middenrif;
- een visueel onderzoek van de lever en de lymfklieren van de lever en van de alvleesklier (*Lnn. portales*); een palpatie van de lever en de lymfklieren van de lever; insnijding aan de maagzijde van de lever voor onderzoek van de galwegen; Hiervoor is het noodzakelijk dat de lymfeklieren van de lever aan de lever vast blijven zitten;
- een visueel onderzoek van het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfklieren van de magen en het mesenterium (*Lnn. gastrici, mesenterici, craniales en caudales*);
- een visueel onderzoek van de milt;
- een visueel onderzoek van de nieren;
- een visueel onderzoek van het borstvlies en het buikvlies;
- een visueel onderzoek van de geslachtsorganen (behalve de penis, als die reeds is verwijderd);
- een visueel onderzoek van de uier en de lymfklieren daarvan

Aanvullende keuring

- a) Indien nodig een palpatie van de keel, de mond, de tong en de oorspeekselymfklieren. Indien de bevoegde autoriteiten kunnen waarborgen dat de kop, daarbij inbegrepen de tong en de hersenen, niet voor menselijke consumptie wordt gebruikt, zijn deze onderzoeken niet noodzakelijk;
- b) indien nodig moeten de longen, de luchtpijp en de bronchiale en de mediastinale lymfklieren worden ingesneden;
- c) indien nodig moet het hart worden ingesneden en onderzocht;
- d) indien nodig palpatie van de milt;
- e) indien nodig insnijding van de nieren en hun lymfklieren (Lnn. renales).

Extra info

- De aanvullende PM-keuringsmethodiek voor kleine herkauwers wordt ook toegepast bij de PM-keuring van gekweekte damherten en reeën <100kg;
- Indien koppen in zijn geheel (inclusief tong en/of larynx) bestemd zijn voor menselijke consumptie of DBP cat 3, moeten ze onthuid en voor PM-keuring aangeboden worden.

Verschillen tov huidige keursystematiek

Bijkomende palpatie van de retropharyngiale lymfklieren bij koppen die voor menselijke consumptie aangeboden worden

Diersoort kalf < 8mnd en > 8mnd < 12mnd MET garantie geen toegang tot weidegrond

Standaard zichtkeuring met enkele palpaties. Aanvullende keuring met palpaties en insnijdingen.

Oude kruisjeslijst

Bijlage 5 A Keuringshandelingen eenvoudig onderzoek slachtdieren – rund en kalf

Onderdeel	Nuka < 6 weken			Kalf ¹			Zicht keuring (kalf < 8mnd)			Rund		
	B	P	I	B	P	I	B	P	I	B	P	I
1. Kop ²	*			*			*			*		
2. Kauwspieren	*			*						*		
▪ Buitenzijde			-	*		1			-	*		2
▪ Binnenzijde			-						1			1
3. Onderkaaklymfeklieren	*		*	*		*	*			*		*
4. Oor (speeksel) lymfklieren	*		*	*		*	*			*		*
5. Keellymfklieren	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
6. Tonsillen	*			*			*			*		
7. Mond- en keelholte	*			*			*			*		
8. Tong	*	*		*	*		*	*		*	*	
9. Strottenhoofd	*			*			*			*		
10. Luchtpijp en bronchiën	*		*	*		*	*		*	*		*
11. Longen ³	*	*	⊗	*	*	⊗	*	*	⊗	*	*	⊗
12. Slokdarm	*			*			*			*		
13. Bronchiale en mediastinale lymfklieren ⁴	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
14. Hart en pericard (hartzakje) ⁵	*		*	*		*	*		*	*		*
15. Diafragma	*			*			*			*		
16. Lever (galgangen) ⁶	*	*		*	*	1	*	*		*	*	2
17. Lymfklieren aan de lever (lpp.portales) ⁷	*	*		*	*		*	*		*	*	
18. Lymfklieren aan de pancreas (lpp.portales)	*			*			*			*	U	
19. Magen, darmen en darmscheil ⁸	*			*			*			*		
20. Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en) ⁹	*			*			*			*	U	
21. Milt	*			*			*			*		
22. Nieren ¹⁰	*			*			*			*		
23. Borstvlies en buikvlies	*			*			*			*		
24. Geslachtsorganen (excl. penis indien verwijderd)	*			*			*			*		
25. Uier en uierlymfklieren	*			*		⊗	*		⊗	*		⊗
26. Navel (jong)	*			*			*			*		
27. Gewrichten (jong)	*			*			*			*		
28. Wervelkolom ¹¹	*			*			*			*		
29. Zichtbare spiervlakken	*			*			*			*		

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden / ⊗ handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie / U = handeling vereist indien er gekeurd wordt voor bestemming USA bij niet-zichtkeurwaardige kalveren

Nieuwe kruisjeslijst

S = standaardkeuring / A = aanvullende keuring

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden

☉ = handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie

	Onderdeel	Standaard			Aanvullend + NUKA		
		B	P	I	B	P	I
1.	Kop	*			*		
5.	Keellymfklieren (<i>Lnn. retropharyngiales</i>)	*	*		*	*	*
6.	Tonsillen ¹	*			*		
7.	Mond- en keelholte ⁴	*			*		
8.	Tong	*			*	*	
9.	Strottenhoofd	*			*		
10.	Luchtpijp en bronchiën	*			*		☉
11.	Longen	*	*		*	*	☉
12.	Slokdarm	*			*		
13.	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*	*		*	*	
14.	Hart en pericard (hartzakje)	*			*		*
15.	Diafragma	*			*		
16.	Lever (galgangen)	*			*		
17.	Lymfklieren aan de lever (<i>Lnn. portales</i>)	*			*		
18.	Lymfklieren aan de pancreas (<i>Lnn. portales</i>)	*			*		
19.	Magen, darmen en darmscheil	*			*		
20.	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en)	*			*		
21.	Milt	*			*		
22.	Nieren	*			*		
23.	Borstvlies en buikvlies	*			*		
24.	Geslachtsorganen (<i>excl. penis</i> , indien verwijderd)	*			*		
25.	Uier en uierlymfklieren	*			*		
26.	Navel ²	*			*	*	
27.	Gewrichten ²	*			*	*	
28.	Wervelkolom	*			*		
29.	Zichtbare spiervlakken	*			*		

Standaardkeuring

Bij karkassen en slachtafval vindt tenminste visueel onderzoek plaats van:

- de kop en de keel; palpatie en onderzoek van de lymfklieren in de keelholte (*Lnn. retropharyngiales*); onderzoek van de mond- en de keelholte;
- de longen, de luchtpijp en de slokdarm; palpatie van de longen en van de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (*Lnn. bifurcationes, eparteriales* en *mediastinales*);
- het hartzakje en het hart;
- het middenrif;
- de lever en de lymfklieren van de lever en van de alvleesklier (*Lnn. portales*);
- het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfklieren van de magen en het mesenterium (*Lnn. gastrici, mesenterici, craniales* en *caudales*);
- de milt;
- de nieren;
- het borstvlies en het buikvlies;
- de navelstreek en de gewrichten bij jonge dieren.

Aanvullende keuring

- a) een insnijding van de lymfklieren in de keelholte (Lnn. retropharyngiales); een palpatie van de tong;
- b) indien nodig een insnijding van de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (Lnn. bifurcationes, eparteriales en mediastinales); een overlangse snede van de luchtpijp en de voornaamste vertakkingen van de bronchiën; in het onderste derde gedeelte van de longen wordt een dwarsnede aangebracht door de voornaamste vertakkingen van de luchtpijp; deze insnijdingen zijn niet vereist wanneer de longen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn;
- c) een overlangse insnijding van het hart waardoor de beide kamers worden geopend en de scheidingswand ervan wordt ingesneden;
- d) indien nodig een insnijding van de lymfklieren van de magen en het mesenterium;
- e) indien nodig een palpatie van de milt;
- f) indien nodig een insnijding van de nieren en hun lymfklieren (Lnn. renales);
- g) een palpatie van de navelstreek en de gewrichten. Indien nodig wordt de navelstreek ingesneden en de gewrichten opengesneden; het gewrichtsvocht moet worden onderzocht.

Extra info

Bij kalveren mag de tong, mits dit op een hygiënische wijze mogelijk is, losgesneden ter keuring worden aangeboden; de tonsillen en retropharyngiale lymfklieren moeten hierbij aanwezig zijn.

Verschillen tussen standaard en aanvullende keuring

- Insnijden keellymfeklieren
- (vereenvoudigd) insnijden longen/luchtpijp en bronchiën
- (vereenvoudigd) insnijden hart
- Palperen navel en gewrichten bij jonge dieren

Diersoort kalf > 8mnd < 12mnd ZONDER garantie geen toegang tot weidegrond en rund > 12mnd

Standaard en aanvullende keuring met enkele verschillen (insnijdingen lymfeklieren/longen HC/uier HC/palperen tong en keelholte/...).

Oude kruisjeslijst

Bijlage 5 A Keuringshandelingen eenvoudig onderzoek slachtdieren – rund en kalf

Onderdeel	Nuka < 6 weken			Kalf ¹			Zicht keuring (kalf < 8mnd)			Rund		
	B	P	I	B	P	I	B	P	I	B	P	I
1. Kop ²	*			*			*			*		
2. Kauwspieren												
▪ Buitenzijde	*		-	*		1			-	*		2
▪ Binnenzijde			-									1
3. Onderkaaklymfeklieren	*		*	*		*	*			*		*
4. Oor (speeksel) lymfklieren	*		*	*		*	*			*		*
5. Keellymfklieren	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
6. Tonsillen	*			*			*			*		
7. Mond- en keelholte	*			*			*			*		
8. Tong	*	*		*	*		*	*		*	*	
9. Strottenhoofd	*			*			*			*		
10. Luchtpijp en bronchiën	*		*	*		*	*		*	*		*
11. Longen ³	*	*	⊕	*	*	⊕	*	*	⊕	*	*	⊕
12. Slokdarm	*			*			*			*		
13. Bronchiale en mediastinale lymfklieren ⁴	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
14. Hart en pericard (hartzakje) ⁵	*		*	*		*	*		*	*		*
15. Diafragma	*			*			*			*		
16. Lever (galgangen) ⁶	*	*		*	*	1	*	*		*	*	2
17. Lymfklieren aan de lever (lpp.portales) ⁷	*	*		*	*		*	*		*	*	
18. Lymfklieren aan de pancreas (lpp.portales)	*			*			*			*	U	
19. Magen, darmen en darmscheil ⁸	*			*			*			*		
20. Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en) ⁹	*			*			*			*	U	
21. Milt	*			*			*			*		
22. Nieren ¹⁰	*			*			*			*		
23. Borstvlies en buikvlies	*			*			*			*		
24. Geslachtsorganen (excl. penis indien verwijderd)	*			*			*			*		
25. Uier en uierlymfklieren	*			*		⊕	*		⊕	*		⊕
26. Navel (jong)	*			*			*			*		
27. Gewrichten (jong)	*			*			*			*		
28. Wervelkolom ¹¹	*			*			*			*		
29. Zichtbare spiervlakken	*			*			*			*		

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden / ⊕ handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie / U = handeling vereist indien er gekeurd wordt voor bestemming USA bij niet-zichtkeurwaardige kalveren

Nieuwe kruisjeslijst

S = standaardkeuring / A = aanvullende keuring

B = bezichtigen / P = palperen / I = insnijden

☉ = handeling niet vereist indien het materiaal niet bestemd is voor menselijke consumptie

1 = aantal snijhandelingen

	Onderdeel	Standaard			Aanvullend		
		B	P	I	B	P	I
1.	Kop	*			*		
2.	Kauwspieren <ul style="list-style-type: none"> ▪ Buitenzijde ▪ Binnenzijde 	*		2 1	*		2 1
3.	Onderkaaklymfeklieren (<i>lgn. mandibulares</i>)	*			*		*
4.	Oor (speeksel) lymfklieren (<i>lgn. parotidis</i>)	*			*		*
5.	Keel-lymfklieren (<i>lgn. retropharyngeales</i>)	*	*	*	*	*	*
6.	Tonsillen ¹	*			*		
7.	Mond- en keelholte ¹	*			*	*	
8.	Tong	*			*	*	
9.	Strottenhoofd	*			*		
10.	Luchtpijp en bronchiën	*			*		☉
11.	Longen	*	*		*	*	☉
12.	Slok darm	*			*		
13.	Bronchiale en mediastinale lymfklieren	*	*		*	*	☉
14.	Hart en pericard (hartzakje)	*		*	*		*
15.	Diafragma	*			*		
16.	Lever (galgangen) ²	*	*	2	*	*	2
17.	Lymfklieren aan de lever (<i>lgn. portales</i>) ²	*	*		*	*	
18.	Lymfklieren aan de pancreas (<i>lgn. portales</i>)	*	*		*	*	
19.	Magen, darmen en darmscheil	*			*		
20.	Mesenteriale lymfklieren en lymfklieren bij de ma(a)g(en)	*			*		
21.	Milt	*			*		
22.	Nieren	*			*		
23.	Borstvlies en buikvlies	*			*		
24.	Geslachtsorganen (excl. penis indien verwijderd)	*			*		
25.	Uier en uierlymfklieren	*			*	*	☉
28.	Wervelkolom	*			*		
29.	Zichtbare spiervlakken	*			*		

Standaardkeuring

Bij karkassen en slachtafval vindt tenminste visueel onderzoek plaats van:

- a) een visueel onderzoek van de kop en de keel; een insnijding en onderzoek van de lymfklieren in de keelholte (Lnn. retropharyngiales); een onderzoek van de uitwendige kauwspieren, waarin twee parallel met de onderkaak lopende sneden worden aangebracht, en de inwendige kauwspieren, waarin een vlakke snede wordt aangebracht. De tong wordt zo ver losgesneden, dat een nauwkeurig visueel onderzoek van de mond- en keelholte mogelijk is;
- b) een onderzoek van de luchtpijp en de slokdarm; een visueel onderzoek en palpatie van de longen; een onderzoek en palpatie van de bronchiale en de mediastinale lymfklieren (Lnn. bifurcationes, eparteriales et mediastinales). Indien de bronchiale en de mediastinale lymfklieren vergroot zijn, worden deze ALTIJD ingesneden;
- c) een visueel onderzoek van het hartzakje en het hart; in het hart wordt een overlangse snede aangebracht waardoor de beide kamers worden geopend en de scheidingswand ervan wordt ingesneden;
- d) een visueel onderzoek van het middenrif;
- e) een visueel onderzoek en palpatie van de lever en de lymfklieren van de lever en van de alveesklier (Lnn. portales); een insnijding aan de maagzijde van de lever en een insnijding aan de basis van de Spiegelse kwab voor onderzoek van de galwegen;
- f) een visueel onderzoek van het maag-darmkanaal, het mesenterium en de lymfklieren van de magen en het mesenterium (Lnn. gastrici, mesenterici, craniales en caudales);
- g) een visueel onderzoek van de milt;
- h) een visueel onderzoek van de nieren;
- i) een visueel onderzoek van het borstvlies en het buikvlies;
- j) een visueel onderzoek van de geslachtsorganen (behalve de penis, als die reeds is verwijderd);
- k) een visueel onderzoek van de uier en de lymfklieren daarvan (Lnn. supramammarii).

Aanvullende keuring

- a) een insnijding en onderzoek van de lymfklieren voor in de keelholte (=onderkaaklymfeklieren) en de oorspeekselymfklieren (Lnn. Mandibulares en parotidei); een palpatie van de tong en de keelholte;
- b) een overlangse snede van de luchtpijp en de voornaamste vertakkingen van de bronchiën; in het onderste derde gedeelte van de longen wordt een dwarssnede aangebracht door de voornaamste vertakkingen van de luchtpijp; een insnijding van de bronchiale en mesenteriale lymfeknopen; deze insnijdingen zijn niet vereist wanneer de longen niet voor menselijke consumptie bestemd zijn; Indien de bronchiale en de mediastinale lymfklieren vergroot zijn, worden deze ALTIJD ingesneden;
- c) indien nodig een insnijding van de lymfklieren van de magen en het mesenterium;
- d) indien nodig palpatie van de milt;
- e) indien nodig een insnijding van de nieren en hun lymfklieren (Lnn. renales);
- f) een palpatie en insnijding van de uier en de lymfklieren daarvan (Lnn. supramammarii) bij koeien. Elke helft van de uier wordt door een lange en diepe snede tot de melkboezem (sinus lactiferes) geopend en de lymfklieren van de uier worden ingesneden, behalve indien de uier van menselijke consumptie wordt uitgesloten.

Extra info

De aanvullende PM-keuringsmethodiek voor runderen wordt ook toegepast bij de PM-keuring van gekweekte edelherten >100kg.

Verschillen tussen standaard en aanvullende keuring:

De keuringshandelingen voor vleestypische en melktypische runderen zijn verschillend. De exacte verschillen tussen standaard (= vleesrund zonder op-/bemerkingen) en aanvullende (=melkrunderen):

- Insnijden onderkaak- en oorspeekselymfeklieren
- Palperen mond- en keelholte
- Palperen tong
- Insnijden luchtpijp/bronchiën/longen/bronchiale en mediastinale lymfeklieren als deze worden aangeboden voor humane consumptie
- Palperen van de uier

- Insnijden van de uier als deze wordt aangeboden voor humane consumptie

Gekweekt wild

De PM keuring van gekweekt wild, zoals bedoeld in Bijlage I, Definities. Punt 1.6 van Verordening (EG) nr.853/2004, dus inclusief gekweekte loopvogels vindt onder de volgende voorwaarden plaats:

- De PM keuring van gekweekt wild vindt plaats overeenkomstig Verordening (EU) 2019/627, art. 27
- Tijdens de PM keuring worden onder meer palpaties verricht en, zo nodig, delen van het dier ingesneden die veranderingen hebben ondergaan of om een andere reden verdacht zijn;
- De beschreven procedures voor de PM keuring van runderen, schapen, varkens en pluimvee dienen ook te worden toegepast op de vergelijkbare soorten gekweekt wild. Specifiek geldt hiervoor het volgende:
  - Reeën en damherten dienen volgens de methode aanvullende PM keuring oude schaaap/geit gekeurd te worden;
  - Edelherten dienen volgens de methode aanvullende PM keuring rund > 1 jaar gekeurd te worden;
  - Gekweekte everzwijnen dienen volgens de methode aanvullende keuring varken gekeurd te worden;
- Waterbuffels vallen wel onder "overige dieren", maar niet onder gekweekt wild. Het zijn runderen, dienen ook als zodanig PM gekeurd te worden.

Loopvogels

De PM keuring van loopvogels vindt plaats overeenkomstig Verordening (EU) 2019/627, art 27, lid 1 onder d): De voor pluimvee beschreven procedures worden ook toegepast voor de PM keuring van loopvogels.